

Dbasz o zdrowie? - NIE TRUJ!

Czyste powietrze naszą przyszłością

Działalność człowieka przyczynia się do powstania niskiej emisji poprzez:

- ▶ spalanie odpadów poza instalacjami do tego przystosowanymi,
- ▶ emisje związane z ogrzewaniem budynków,
- ▶ energetyczne spalanie paliw oraz przemysłowe procesy technologiczne,
- ▶ emisje związane z transportem samochodowym, w tym z: nawierzchni oraz spalania paliw,
- ▶ składowanie odpadów, w tym popiołów,
- ▶ niewłaściwe zagospodarowanie popiołów np. wysypywanie bezpośrednio na drogi.

Czym grozi niska emisja?

- ▶ bólami głowy,
- ▶ podrażnieniami śluzówek oraz błon śluzowych,
- ▶ uciążliwymi alergiami oraz zmianami skórными,
- ▶ zaburzeniami czynności układu oddechowego,
- ▶ bezpłodnością – zaburzenia hormonalne, problem z utrzymaniem ciąży,
- ▶ chorobami układu nerwowego,
- ▶ mutacjami DNA,
- ▶ uszkodzeniami szpiku kostnego,
- ▶ zmęczeniem,
- ▶ bezsennością.

Skażenie powietrza pyłami powoduje:

- ▶ skażenie metalami ciężkimi gleb, wód i roślinności,
- ▶ zmniejszenie widoczności co wpływa na bezpieczeństwo komunikacyjne,
- ▶ mniejszy dopływ promieniowania słonecznego,
- ▶ lokalne lub regionalne zmiany klimatyczne,
- ▶ osłabienie i zwiększona chorowalność zwierząt,
- ▶ pogorszenie stanu zieleni i zakwaszenie gleby,
- ▶ niszczenie powłoki ozonowej.

Co możemy zrobić własnym działaniem?

- ▶ stosować nowoczesne kotły do jak najskuteczniejszego spalania węgla;
- ▶ spalać węgiel dobry jakościowo z niską zawartością szkodliwych związków;
- ▶ nie palić odpadów domowych (komunalnych);
- ▶ zmienić system ogrzewania z tradycyjnego na inne źródła takie jak: gaz, olej, biomasa (np. pelet), geotermalne pompy ciepła;
- ▶ stosować instalacje wspomagające ogrzewanie w budynkach takie jak: powietrzne pompy ciepła, ogrzewanie solarne,
- ▶ stosować instalacje produkujące energię elektryczną: fotowoltaika, wiatraki, elektrownie wodne, pompy ciepła;
- ▶ reagować na niewłaściwą gospodarkę odpadami w sąsiedztwie - jako zasadę odpowiedzialności społecznej;
- ▶ wymieniać pojazdy na nowocześniejsze o wyższej normie emisji spalin;
- ▶ termomodernizować budynki (ocieplenie, wymiana okien oraz pokryć dachowych);
- ▶ budować budynki pasywne;
- ▶ odpowiednio kształtować zielen poprzez utrzymanie i tworzenie zadrzewień.

Jakie korzyści możemy osiągnąć?

- ▶ zmniejszenie kosztów eksploatacji budynków;
- ▶ zmniejszenie kosztów ogrzewania poprzez ograniczenie zużycia energii;
- ▶ wzrost wartości rynkowej nieruchomości;
- ▶ poprawa wyglądu budynku – estetyczna elewacja;
- ▶ zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego;
- ▶ mniejsza zachorowalność;
- ▶ niższe koszty leczenia;
- ▶ spowolnienie zużycia nieodnawialnych źródeł energii;
- ▶ zmniejszenie emisji zanieczyszczeń;
- ▶ spowolnienie zmian klimatu;
- ▶ zmniejszenie energochłonności;
- ▶ poprawa bezpieczeństwa energetycznego;
- ▶ zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu;
- ▶ zachowanie bioróżnorodności środowiskowej;
- ▶ czyste powietrze;
- ▶ zdrowsza żywność;
- ▶ poprawa zdrowotności roślin, w tym drzew.

Źródło:

1. Broszura „Nie dla niskiej emisji!” czyli czy wiesz czym oddychasz? Dofinansowanie: NFOŚiGW. Praca zbiorowa: dr inż. Iwona Kuczyńska, dr Witold Lenard, mgr inż. Ewa Strzelecka Jastrzęb, mgr inż. Marian Cenowski, mgr inż. Bogusław Komosiński, mrg inż. Wanda Jarosz, Artur Hołubiczko, Wojciech Swinarski.

Opracowali: Krzysztof Lisakowski i Monika Lehmann

Odpowiedzialność za palenie odpadów

Palenie „śmieci” jest bardzo szkodliwe dla zdrowia i środowiska! Przez palenie wydzielają się szkodliwe substancje (tlenek i dwutlenek węgla, dwutlenek siarki, metale ciężkie, kadm, chlorowodór i cyjanowodór, PCB, pyły), które mogą wywołać choroby nowotworowe. Szczególnie alergicy oraz dzieci bezpośrednio odczuwają szkodliwość wdychanego zanieczyszczonego powietrza. Palenie śmieci ma również negatywny wpływ na stan przewodów kominowych, powodując odkładanie się w kominach tzw. „mokrej sadzy”. To z kolei może być powodem zapalenia się instalacji kominowej i pożaru Twojego domu oraz zatrucia tlenkiem węgla.

Nie wolno palić odpadów

- ▶ komunalnych i przemysłowych poza instalacjami do tego przeznaczonymi => nie wolno palić odpadów w piecu domowym ani w ognisku, gdyż temperatura spalania jest zbyt niska aby skutecznie zredukować szkodliwe związki;
- ▶ odpadów papierowych, tektur, kartonów jeżeli są pokryte farbą lub lakierem;
- ▶ odpadów wykonanych z przetworzonego drewna (płyty wiórowe, paździerzowe, klejonki itp.), jak też drewna pokrytego farbami olejowymi lub lakierami;
- ▶ odpadów budowlanych (np. folii, styropianu, pojemników po farbach i tynkach, siatek, pojemników po piankach itp.);
- ▶ opon!

Zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. ustawą z dnia 14 grudnia 2014 r. o odpadach (art.191) „kto, termicznie przekształca odpady poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów podlega karze aresztu albo grzywny”.

Zgodnie z art. 379 Prawa ochrony środowiska uprawnionymi organami do kontroli w zakresie w powyższym są między innymi funkcjonariusze straży gminnej.

Telefony zgłoszeniowe:

609 138 132, 603 577 699, 58/686 59 80, 997